

CREATIVE POTENTIAL OF PHILOSOPHICAL AND PSYCHOLOGICAL EDUCATIONAL PRACTICES

Donnikova I.A.

*Doctor of Philosophy Science, Associate Professor,
Head of Department of Philosophy,
National University "Odessa Maritime Academy"*

Kryvtsova N.V.

*Director of LLC «International Academy
Of Psychosynergetics and Alphalogy»
Head of psychological service of ONMedU*

СТВОРЮВАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСВІТНІХ ПРАКТИК

Доннікова І. А.,

д.філос.н., доцент, завідувачка кафедри філософії НУ «ОМА»

Кривцова Н. В.

*директор «Міжнародної академії психосінергетики та альфології»,
керівник психологічної служби ОНМедУ
м. Одеса, Україна*

Проект «нового Просвітництва», запропонований в ювілейній доповіді Римського клубу, вказує на необхідність реформування мислення, знання і освіти з позицій таких світоглядних орієнтирів як гуманізм, звільнений від антропоцентризму, відкритий, але сталий розвиток, компліментарність і синергія [1]. В центрі освітніх практик опиняється людина, здатна виявляти і встановлювати зв'язки між суспільством і природою; мисленням, знанням і соціокультурною реальністю. Виявляється, що в умовах кризи та зростаючого розриву між складністю сучасного світу і здатністю людини її усвідомлювати та діяти адекватно недостатньо тільки знати і вміти. Вкрай необхідно творчо використовувати свій інформаційний багаж, діючи в «інформаційному хаосі».

Головна мета освіти визначається в переході від навчання запам'ятовувати і розуміти до навчання мислити по-новому і систематично [1, с. 196]. Йдеться про культивування інтегрального або складного мислення, яке здатне сприймати, організовувати, узгоджувати і з'єднувати компоненти світу для його істинного розуміння. За словами французького філософа Е. Морена сучасне знання розриває складну структуру реальності і стає причиною глобального нерозуміння і неефективності людських дій. Мислення, що розділяє, має поступитися мисленню, що зв'язує (сполучає), дає можливість «сприймати і осягати Контекст, Глобальне (зв'язок ціле/частина), Багатовимірність, Складність» [2, р. 29].

Саме в цьому контексті актуалізуються створювальні освітні стратегії, які покликані об'єднати знання, мислення і культуру. Освіта має стає галуззю людинотворчих інновацій, гуманітарних практик, що готують людину до навчання протягом життя, до самотворчості і створенню світу навколо себе. Їх головне завдання – трансформувати навчальний процес, об'єднавши зусилля всіх дисциплін в мультидисциплінарний освітній контент, плюральний зміст якого є запорукою розвитку складного мислення; сприяти діалогу і комунікації між студентами, викладачами і керівниками навчального процесу, тобто створити умови для з'єднання мислення, знання і культури, виявити створювальний потенціал знання. В такій комунікації кожна з дисциплін демонструє відкритість, готовність до змін свого змісту, реалізації спільних проектів і водночас залишається закритою, зберігаючи свій специфічний предмет, ракурс дослідження, методи і стратегії [3, с. 23].

Сучасне освітнє середовище розглядається як специфічна когнітивна ситуація, в якій знання і мислення – це і ціль, і засіб міжособистісної комунікації всіх його суб'єктів. Підкреслюючи важливість гуманітарних освітніх практик, треба окремо виділити їх спрямованість на самоосвіту, об'єднання знання і життя, інтелекту і професійних навичок в контексті культури. Викладання «вічних істин» поступається місцем творчому знанню як запоруки життєвого і професійного успіху. В зв'язку з цим професія доповнюється трансфесією – здатністю людини переходити професійні межі, освоювати більш однієї професії, генерувати нові знання і технології. Російські дослідники Е. Галажинський і С. Смірнов визначають трансфесію як практику, що виводить людину за межі будь якого навчального предмету, а трансфесіонала – як мережевика-навігатора, який і створює мережи і водночас навчає тому, як користуватися ними, й головне – як їх добувати [4].

Саме в цьому контексті актуалізуються проблеми екзистенційного характеру, оскільки людина-трансфесіонал постійно опиняється в ситуаціях «переходу меж», в кризових становищах, зв'язаних з саморозвитком, виходом з «зони комфорту». Екзистенційний характер професійного становлення людини потребує розробки філософсько-психологічних і культурно-психологічних практик, що покликані допомогти вирішити особистісні проблеми власного життя. При цьому слід враховувати, що людське життя з одного боку – це постійні зміни, ріст хаотичності, порушення рівноваги, що супроводжують особистісне становлення. З іншого боку, саме чутливість до проблем, так би мовити «потреба в кризі» є необхідною передумовою успішної діяльності людини і в певних умовах стає джерелом її самоактуалізації [5]. В освітньому процесі людина не тільки отримує знання і формує професійні вміння і навички – змінюється вся система взаємозв'язків людини зі світом. При цьому результатом навчання може стати як конструктивна трансформація особистості, її професійно-особистісне самовдосконалення, так і деструкція й дезадаптація.

Якщо брати до уваги динаміку знання, мислення, людини і освіти, треба виявляти ознаки і межі їх самоорганізації, прагнути синергійного ефекту, творчого поєднання цих складових людського життя. Це означає, що створення людинотворчого освітнього простору передбачає індивідуалізацію навчання, впровадження освітніх технологій, які сприяють самореалізації як учнів, так і викладачів. Філософсько-психологічні освітні практики покликані перетворити процес навчання в творчу комунікацію, в якій кожен з учасників навчається сам і створює середовище для навчання інших. Це стає можливим за умови врахування психологічних особливостей учасників навчального процесу, підбір відповідного методичного інструментарію для надання навчанню індивідуально-особистісного характеру, що, в свою чергу передбачає психологічне оснащення. В цьому процесі слід зупинитися окремо на ролі викладача, який поєднує в своїй постаті і особистість, і дослідника, і педагога. Викладач не вчить, він шукає, сумнівається, критикує разом з учнями, студентами, демонструє їм як він думає, досліджує, намагається зрозуміти. Як зазначає С. Колліні, студент спілкується з людиною, що займається спільною з ним справою але професійно, на найвищому рівні, так що у нього з'являється стимул сформувати власну здатність помічати і характеризувати різні індивідуальні риси [6, с.117]. Персоніфікована позиція викладача має величезне значення для формування створювального освітнього контенту, визначення відповідного змісту навчальних дисциплін, в якому знання зберігає зв'язок історії і сучасності, є актуальним і водночас ґрунтується на науковій традиції, має особистісний сенс. Організоване таким чином знання стає інноваційним і набуває особистісної значущості.

Таким чином, становлення філософсько-психологічних освітніх практик є одним з перших важливих кроків в виявленні і реалізації створювального потенціалу знання і мислення.

Список використаних джерел:

1. vonWeizsäcker E., Wijkman A. ComeOn! Capitalism, Short-termism, PopulationandtheDestructionofthePlanet. Springer, 2018— Springer. — 220 p.
2. Morin E. Seven complex lessons in education for the future. – Paris, 2001. — 95 p.
3. Морен Э. Метод. Природа Природы. М., 2013. – 488 с.
4. Смирнов С.А. Содержательные (парадигмальные) аспектывысшегосоциальногуманитарногообразования.– v2.circleplus.ru.
5. Кривцова Н.В., Доннікова І.А. Трансфесіонал як суб'єкт інноваційної освіти: психологічний аспект. Збірник матеріалів МНПК «Людина як цілісність: філософсько-методологічні, соматичні та суспільно-психологічні аспекти здоров'я» (м. Одеса, 21 червня 2018 року).
6. Коллини С. Зачемнужныуниверситеты? [Текст] / Стефан Коллини; пер. с англ. Д. Кралечкина; под науч. ред. А. Смирнова; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». — М., 2016. - 264 с.

TURKISH HIGHER EDUCATION AND BOLOGNA PROCESS

Caglayan Y.H., Caglayan E.H...... 296

MYTH AND SYMBOL IN THE ONTOLOGY OF P.O. FLORENSKY

Karpenko M. 298

PHILOSOPHICAL REFLECTION OF THE CITY'S SOCIAL ECOLOGY

Tikhomirova F. 300

PHILOSOPHICAL ANTHROPOLOGY AS A SELF-CRITICISM OF HUMANITARIAN TECHNOLOGIES

Petrykivska O.S...... 303

CREATIVE POTENTIAL OF PHILOSOPHICAL AND PSYCHOLOGICAL EDUCATIONAL PRACTICES

Donnikova I.A., Kryvtsova N.V. 306

"NEW KANON" DESIGNING A PHILOSOPHICAL AND LOGICAL DISCIPLINES

Pavlova O.S. 309

TRANSFORMATION OF THE PARADIGM OF EDUCATION IN THE CONTEXT OF THEORY GENERATION

Kuchnikova S. 312

TRANSFORMATION OF THE INSTITUTION OF EDUCATION IN THE DIGITAL SOCIETY

Zinchenko N. 315

SECTION VI. LEGAL SYSTEMS AND INTERNATIONAL RELATIONS

PROPERTY OF HUMAN ORGAN ORGANIZATIONS

Pasichnyk S.V., Nagachevsky V.Ya., Nanivsky R.A. 317

LEGAL FORMS OF REALIZATION OF THE NATIONAL ROAD SAFETY POLICY

Nefedova A.V...... 320

HUMAN CAPITAL INDEX IN THE 21st CENTURY

Gaiduchok O. I...... 322

FINANCIAL LEVERAGE RATIOS TO MEASURE BUSINESS SOLVENCY IN UKRAINIAN ENTERPRISES

Vagner Ir. 324

HISTORICAL-ANTHROPOLOGICAL PLAN OF MODERN PHILOSOPHY OF HISTORY AND THE SYSTEM OF EDUCATION

Aytov S.Sh...... 326

UDC 001:1:3: [80+81]Recommended for publication by the Scientific Council of
National Institute of Economic Research (19.12.2018, №9)**CHAIRMAN OF CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE:**

Badri Gechbaia – Doctor of Economics, Associate Professor, Director of National Institute of Economic Research, Georgia.

CO-CHAIRMEN OF CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE:

Parmen Khvedelidze – PhD, Professor, Rector Batumi Navigation Teaching University, Georgia.

Yaroslav Kvach – Doctor of Economics, Professor, Director, Odessa Trade and Economic Institute of Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine.

CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE:

Ketevan Goletiani – Doctor of Techniques, Professor, Batumi Navigation Teaching University, Georgia.

George Abuselidze – PhD, Associate Professor Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia.

Irina Vashakmadze – PhD, Associate Professor Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia.

Nargiz Phalavandishvili – PhD, Assistant Professor, Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia.

Halyna Kuzmenko – PhD, Associate Professor, Audit and Taxation Department, Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine.

SCIENTIFIC COMMITTEE OF CONFERENCE:

Evgeni Baratashvili – Doctor of Economics, Professor, Georgian Technical University, Georgia.

Viktor Koval – Doctor of Economics, Associate Professor, Odessa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraine.

Gela Mamuladze – PhD, Professor Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia.

Nino Paresashvili – PhD, Associate Professor, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia.

Agnieszka Generowicz – Doctor Habilitated, Professor, Cracow University of Technology, Poland.

Pukała Ryszard – PhD, Professor, Vice-Rector of Bronisław Markiewicz State Higher School of Technology and Economics, Poland.

Mariana Petrova – Doctor of Science in Physics and Mathematics, Professor, Associate Professor, St.Cyril and St.Methodius University of Veliko Tarnovo, Bulgaria.

Krzysztof Gaska – Doctor Habilitated, Professor, Silesian University of Technology, Poland.

REVIEWERS:

Anzor Abzalava – Doctor of Economics, Professor, Georgian Technical University, Georgia.

Paata Aroshidze – PhD, Associate Professor, Batumi Shota Rustaveli State University, Georgia.

Eter Kharashvili – Doctor of Economics, Professor, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia.

ISBN 978-9941-9622-1-2**IMPERATIVES OF CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT IN PROMOTING NATIONAL COMPETITIVENESS:** Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. Volume II, December 13–14, 2018. Batumi, Georgia: Publishing House “Kalmosani”, 2018, p. 328.**Publisher:** Publishing House “Kalmosani”, Georgia.**ISBN 978-9941-9622-1-2***Authors are responsible for the content and accuracy.
The proceedings have not been amended or proofread.*

ეკონომიკური კვლევების ეროვნული ინსტიტუტი
NATIONAL INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

IMPERATIVES OF CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT IN PROMOTING NATIONAL COMPETITIVENESS

Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference

December 13-14, 2018

Co-organizers of the Conference:

*Odesa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics,
(Odesa, Ukraine)*

*Batumi Navigation Teaching University
(Batumi, Georgia)*

Volume II

Included in ACADEMIA.EDU

Editor: Prof. Dr. Badri Gechbaia

Batumi, GEORGIA

2018